בס"ד

פרשת ויצא

שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א

הסודות להצלחה שלך

www.yoursuccesstoolbox.com

▶ לצפייה בשיעור המלא ביוטיוב

תוכן העניינים

יא וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי-בָא... (בראשית כח, יא)	7
יז וַיִּירָא וַיֹּאמַר מַה-נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה... (בראשית כח, יז)	12
וְהִנֵּה רָחֵל בִּתּוֹ בָּאָה עִם-הַצֹּאן (בראשית כט, ו)	13
הצאן	13
וְרָחֵל הָיְתָה יְפַת-תֹּאַר וִיפַת מַרְאֶה (בראשית כט, יז)	13
וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל-לֹא-עֵת הֵאָסֵף... (בראשית כט, ז)	14
הַגִּידָה לִּי מַה-מַּשְׂכֻּרְתֶּךָ (בראשית כט, טו)	14
וַיֹּאמֶר לוֹ לָבָן אַךְ עַצְמִי וּבְשָׂרִי... (בראשית כט, יד)	15
וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הֲכִי-אָחִי אַתָּה וַעֲבַדְתַּנִי... (בראשית כט, טו)	15
וַיִּהְיוּ בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ (בראשית כט, כ)	16
וַיֶּאֱסֹף לָבָן אֶת-כָּל-אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה (בראשית כט, כב)	16
מאשר לאבינו עשה את כל הכבוד...	18
וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת-לֵב לָבָן הָאֲרַמִּי-עַל-בְּלִי הִגִּיד... (בראשית לא, כ–כא)	18
וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל-לָבָן הָאֲרַמִּי בַּחֲלֹם הַלָּיְלָה... (בראשית לא, כד)	19
עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת-אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחְיֶה-נֶגֶד... (בראשית לא, לב)	19
וְיַעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ-בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים (בראשית לב, ב)	20
ברכת הרב וסיום	21

לצפייה בשיעור המלא ביוטיוב

סרקו את הקוד או לחצו כאן

youtube.com/watch?v=2aCtTH4xS0E

בס"ד

פרשת ויצא

שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א

יש כמה דקדוקים כאן בפסוקים. יש דבר מדהים בפרשה הזו. יש פרשה שהיא סתומה ויש פרשה שהיא פתוחה. בפרשה פתוחה הסופר מסיים את הקטע משאיר את השורה פתוחה ועובר לשורה החדשה. בפרשה סתומה, הסופר אינו עובר לשורה חדשה אלא כותב בסוף השורה מילה.

משה רבינו עליו השלום ישב 40 יום ו40 לילה ולמד תורה מפי הקב"ה. הקב"ה

היה אומר למשה לעשות הפסקה בלימוד כדי שיחזור על הלימוד. אחרי כן היה קורא לו הקב"ה למשה וכל המלאכים מקנאים. מה יילוד אישה בא לכאן ולומד עם הקב"ה. אנחנו מבריאת העולם עם הקב"ה ולא זכינו ללמוד אצלו. מה זה הוא נהיה בעל הבית. כשהיתה ההפסקה קצרה בלימוד אז הפרשה היא סתומה, כשהיתה הפסקה ארוכה זו פרשה פתוחה. כבר הזכרנו בפרשה הקודמת, שזו לא "פרשת ויצא" אלא "סדרת ויצא". בכל "סדרת ויצא" אין שום פתח. לא סתומה ולא פתוחה. כל הסדרה בלי הפסקות באמצע. מתחילתה ועד סופה. מדוע זה כך בפרשה הזו ? הסוד הוא שהפרשה הזו זה לידת עם ישראל. כל הקיום שלנו בעולם וכל ההוויה שלנו זה מהפרשה הזו. הקב"ה ברא את האדם הראשון, אח"כ שלושת האבות, ומשלושה האבות יצאו 12 שבטים כמספר החלונות ברקיע, ומהם יצאו 70 נפש. ירדו למצרים, ומהם יבואו 60 ריבוא ויצאו ממצרים. זה סדר הנשמות והמספר שיש למעלה של הנשמות. לכן כל יהודי ויהודי, כך מופיע בפרקי דרבי אליעזר, יש לו כוכב ברקיע. לכן אומר רבינו האר"י לא יועיל שאני אתפלל במקום מישהו אחר, ולא יועיל שאני אניח תפילין במקום מישהו אחר. אני יכול להוציא מחובה בקידוש אבל יש מצוות פרטיות שרק האדם יכול לעשות בעצמו. זה מתקן מה שזה לא מתקן. לכל אחד יש צינור, קו ישיר שלו מפה לשמיים, אתה לא צריך

לא בבא ולא אדמו"ר או מתווכים בינך לבין הקב"ה אתה ישירות יש לך פתח ישירות לקב"ה, "זה שער השמיים". ישירות לקב"ה. הפרשה באה לספר בעניין יעקב אבינו עליו השלום, וכל הקיום של עם ישראל. כל כך הרבה אויבים רודפים אותנו ואנחנו קיימים ? ההסבר הוא "נסתר". לכן, הפרשה סתומה.

סיפר לי יהודי אחד לפני 10 שנים, הוא מהנדס גדול של מחשבים, במרכז המידע הכי סודי של המדינה. זהו מרכז שמגיע אליו מידע מהקונסוליות בכל העולם, מהמוסד ומכל רשתות המודיעין שיש במדינה. הוא אמר לי שהוא תיקן את המחשבים. הוא אמר לי, "הייתי שם שעתיים ונדהמתי מכמות המידע של תוכניות זדוניות של ארגונים ומדינות להשמיד את ישראל". בשעתיים הוא ספר 200 פרטי מידע של תוכניות חיסול של ישראל. מי שומר עלינו ? הקב"ה.

אדריינוס קיסר אמר לרבי עקיבא, "ראיתי בחלום שהיה 1000 זאבים וכבשה אחת עברה ביניהם ולא עשו לה כלום. איך זה ? מה זה הכבשה ? ומה זה הזאבים ? אמר לו רבי עקיבא, הכבשה זה אנחנו עם ישראל, הזאבים זה אתם. זו לשון עדינה "זאבים". גדול הרועה ששומר על הכבשה הזאת בתוך 1000 זאבים.

זה הטעם הראשון שהפרשה הזו סתומה. הטעם השני לכך שהפרשה הזו סתומה הוא, מכיוון שיעקב אבינו עליו השלום לא מייד הלך לבית לבן, הוא אמר אני הולך להקים בית, אני הולך להעמיד שבטים, צריך הכנה. אפילו שהוא קודש קדשים. הוא נקרא בפי חז"ל "בחיר האבות". הזוהר אומר, ביעקב היה גם מאברהם וגם מיצחק. אברהם היה "ימין"-חסד, יצחק היה "גבורה", "דין". ביעקב היה מיזוג של שנית הכוחות. רבי שמעון בר יוחאי אומר, אם היו יודעים הבריות מי זה יעקב אבינו, היו מנשקים ומלחכים את העפר שני עשר קילומטר מקברו. הוא כל כולו מסר את עצמו לעם ישראל. לכן כותב רש"י, "לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה, ולמה הזכיר יציאתו? אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה, יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה וכן (רות א ז) ותצא מן המקום, האמור בנעמי ורות."

◆ מדוע רש"י משתמש בשלוש לשונות אילו, " פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה" ?

יש בפסוק במלאכי, שם הנביא אומר "תורת תוֹרַת אֱמֶת הָיְתָה בְּפִיהוּ וְעַוְלָה לֹא נִמְצָא בִשְׂפָתָיו בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הָלַךְ אִתִּי וְרַבִּים הֵשִׁיב מֵעָוֹן." כל גדול שיש בישראל בכל דור ודור, (והקב"ה ישמור לנו על כל הגדולים שלא יהיו לנו עוד אסונות, שלא יסתלקו מאיתנו), מוכרח שתהיה לו תורת אמת:

- כלומר, הוא מכוון אל האמת, הוא מפרש את התורה באמת.
- צריך שהוא יהיה ישר. כלומר, יודה על האמת. לא מתבייש לחזור בו ולאמר אני חוזר בי.

מרן רבי עובדיה זצ"ל, כשהדפיס את יביע אומר חלק ז', יצאו מהדפוס ביום הראשון של ההדפסה 4 עותקים. אחד מהם הוגש לרבי יצחק בנו שיחיה. הוא שלח אלי את הספר בערב וביקש שאעיין בספר ואחזיר אותו למחרת. לקחתי את הספר ועיינתי. דבריו מתוקים מדבש. קראתי שם תשובה ארוכה בדין, מה מברכים על פלאפל כמו שהוא בלי לחם ? הרב זצ"ל, כמנהגו, לא השאיר אבן אחת שלא הפך אותה. את כל הפוסקים, הראשונים, האחרונים, וכל הסברות, ובסוף כתב, שכיוון שהפלאפל מיוצר מחומוס צריך לברך עליו האדמה. כך הוא כתב בפסק. אני קצת השתוממתי, כי אני יודע שמברכים על זה שהכל. זה גם מטוגן וגם מעורב עם עוד דברים. לקראת סוף הלילה, הלילה כבר עבר, אני רואה שיש מילואים והוספות. שם אני רואה שכתוב, "אני חוזר בי ממה שכתבתי בפסק". הוא כותב "אחרי עיון מדוקדק ואחרי חקירה ודרישה כיוון שנודע לי שבפלאפל הזה שמים עוד חומרים אחרים והחומוס כמעט בטל בשישים ברכתו "שהכל נהיה בדברו". תראו איזה צדיק. זה מראה שתורתו אמת. מי שקורא את דבריו של הרב יכול ללמוד איך ניגשים לפסק ? איך כותבים פסק ? איך מנתחים נושא ? איך מסתעפים ? איך מביאים ראיה מכאן וראיה מכאן ?

תורת תוֹרַת אֱמֶת הָיְתָה בְּפִיהוּ – זה בבחינת "הודה".

בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הָלַךְ אִתִּי-זה בבחינת "זיוה".

וְרַבִּים הֵשִׁיב מֵעָוֹן- זה בבחינת "הדרה".

אספר לכם סיפור שסיפר לי מוראבי לפני יותר מארבעים שנה על חבר טוב שהיה לו, תלמיד חכם עצום וחסיד גדול. החכם הזה היה גדול בתורה ונפטר לפניו. אמר לי יום אחד בשנה האחרונה לחייו של מוראבי, "ראיתי אותו את הנפטר הזה בחלום, שנה לאחר פטירתו, ואמר לי אני עדיין במבשרת ירושלים ולא נכנסתי לירושלים. למעלה לא נתנו לו להיכנס לירושלים של מעלה. הוא נמצא בחוץ. שאלתי אותו למה לא תוכל להיכנס לירושלים ? הוא לא יכל לענות כי פניו היו מושפלות. אמר לי מלאך שעמד לידו "בגלל שהיה יושב בקרן זווית ולא מלמד תורה לאחרים, העניש אותו והשאירו אותו בחוץ." לא שהוא לא לימד בכלל, היו שואלים אותו בוודאי היה עונה. אבל הוא היה יכול לתת יותר. אדם שיש בכוחותיו לתת לאחרים זה דבר גדול מאד. זה פירוש "הדרה".

יש סיפור ידוע, עם הגאון בעל תוספות יום טוב, עליו השלום, רבי יום טוב הלר, ענק שבענקים. הוא כתב על כל המשניות תוספות יום טוב. הוא בקיא בכל הש"ס, כל התלמוד בכיס שלו. הוא חי לפני כ400 שנה, תלמידו של המהר"ל מפראג, היתה לו אישה חכמה מאד ופעילה. היא היתה עוסקת הרבה בגמילות חסדים. עוזרת ליתומים ואלמנות. עושה עבודה של 100 נשים. יום אחד בשבת הם ישבו לאכול ומדברים דברי תורה. היא אומרת לו, "תשמע, לא מסתדר לי הדבר הזה." "מה לא מסתדר לך ?", "היום בבוקר הייתי בבית הכנסת, העגלון של העיר, לא יודע לקרא ושמעתי שמישהו מקריא לו את ברכות השחר והוא אומר אחריו. עמידה לא יודע להגיד. כלום לא יודע להגיד. והוא אמר, אני שמעתי באוזני, "ברוך אתה השם אלוקינו מלך העולם שלא עשני אישה". תגיד לי העגלון הזה יכול להגיד עלי "שלא עשני אישה". אני אשים אותו בכיס הקטן. איך הוא יכול להגיד כך. אמר לה רבי יום טוב הלר, תקשיבי, הוא התכוון על אשתו, ואני מתכוון עליך." יש פרופורציות. לכל קהילה רב המתאים לה.

◆ שאלו המפרשים, מה זה "פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה" ?

יצחק אבינו היה שם ? בוודאי שהיה. הרי יצחק אבינו נפטר אחרי מכירת יוסף. אז למה "פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה" ? יש את יצחק אבינו. הגאון חיד"א אומר דבר מבהיל. יש גמרא שאומרת, "אסור לאדם לגור בעיר שיש שם רק רב אחד. תמיד תגור בעיר שיש בה שני רבנים. אם יש רב אחד ובאים לשאול אותו שאלות אז הוא יגיד את תשובתו אבל לא יתאמץ לברר את עומק התשובה כי אין ביקורת עליו. כשיש עוד רב הוא יחשוב 7 פעמים לפני שהוא יפסוק את הדין. הוא יודע שהרב השני ישמע אז הוא חייב לבדוק היטב היטב. גם כאן, היו יחד יעקב ויצחק, 2 גדולי הדור. יעקב עזב את העיר, יציאת הצדיק עושה רושם. מי נשאר ? יצחק נשאר לבד.

רב ושמואל, שניהם תלמידיו של רבינו הקדוש, רבי יהודה הנשיא. שמואל בא ראשון לבבל, אחריו בא רב. הם היו יחד בבית המדרש. הרבה מחלוקות יש ביניהם, ויחד עם זאת הרבה אהבה. והנה נפטר רב ונשאר שמואל. אמרו לו תספיד אותו. צעק והיה בוכה "הלך האיש שהייתי מפחד ממנו" כשהיו שואלים אותי שאלה הייתי חושב שבע פעמים עד שהייתי משיב כדי לחשוב איך רב יגיב על מה שאני אמרתי. עכשיו רב איננו, מה אני עושה. זה היה ההספד שלו.

יצחק נשאר לבד. וזה קשה להישאר לבד.

פעם הסתובב איזה פרופסור פה בשכונת הבוכרים, והיה מדבר עם עצמו. שאלו אותו למה ? ענה להם, אני מחפש בן אדם אינטליגנטי לדבר איתו.

> יא וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם, כִּי-בָא הַשֶּׁמֶשׁ, וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם, וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו; וַיִּשְׁכַּב, בַּמָּקוֹם הַהוּא
>
> בראשית כח, יא

שלוש פעמים "מקום". למה ? מהו המקום הזה ? הר הבית שהוא לא בידנו. שם כל לילה בחצות רחל אימנו בוכה ומיללת 3 שעות. כך אומר הזוהר. על משכבי בלילות

ביקשתי את שאהבה נפשי. איפה הקב"ה ? איפה בית המקדש ? איפה עבודת הכוהנים ? איפה שירת הלוויים ? איפה קטורת ? איפה קרבן התמיד של שחר ? איפה קרבן התמיד של בין הערביים ? כל זה חסרנו. בשביל זה יש צרות בעולם. תראו איזה אסונות. ה' ירחם עלינו.

יעקב אבינו הגיע לשם, למקום המקדש, שעתיים לפני שקיעת החמה. מה עשה הקב"ה ? השקיע מייד את השמש. הגמרא אומרת, "כי בא השמש", "כבה השמש". שעתיים לפני הזמן. אז יעקב מוכרח לעצור. הוא לא הולך בלילה. נעשה לילה אז חונים פה. הקב"ה אומר, צדיק זה בא לבית מלוני ויפטר ללא לינה ? מייד אמר לחמה, לכי לנוח שעתיים. לכן, למחרת, קפצה ליעקב אבינו הדרך. הוא מגיע לבית לבן ואומר להם " וַיֹּאמֶר, הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל–לֹא-עֵת, הֵאָסֵף הַמִּקְנֶה; הַשְׁקוּ הַצֹּאן, וּלְכוּ רְעוּ. .. הם ראו שהשמש שקעה שעתיים קודם אמרו כנראה המערכת השתנתה. השמש מתחילה לשקוע שעתיים לפני הזמן. כל הרועים חזרו. אז יעקב אומר להם לכו רעו עוד היום גדול, יש עוד שעתיים, אתמול זה היה מקרה חריג.

◆ אז למה 3 פעמים "מקום" ?

במשנה במסכת "תמיד" כתוב שבבית המקדש היו שומרים הלווים. ולא מפני שצריך שמירה על בית המקדש. בית המקדש שומר עלינו. אלא משום הכבוד. לא מכובד להשאיר את הבנין ללא שומרים. מי שהיה בא היה רואה מכל הכיוונים זקיפים. ובמשנה מתואר, שאם אחד מהם נרדם, היתה רשות לקחת את כסותו (בגדו), מחרימים לו את המדים. בשלוש מקומות היתה שמירה: בית אבטינס, אגף שבו היו מסדרים את הקטורת, בית הניצוץ ובית המוקד. לכן, נזכר 3 פעמים "במקום".

ליעקב אבינו לא היה כלום פרט למקלו. הרי, עשיו שלח את אליפז להרוג את יעקב. אליפז הוא תלמידו של יעקב אבינו. כל התורה שלמד זה מיעקב אבינו. הרמב"ם מונה את אליפז כאחד הנביאים של אומות העולם. הנביאים של אומות העולם הם: לבן, בלעם ואליפז. אליפז הוא חברו של איוב "ויען אליפז התימני (מצד דרום)

ויאמר". היו לאיוב שלושה חברים: בלדד השוחי, תופר הנעמתי, ואליפז התימני. דבריו של אליפז נכתבו באיוב. אמר יעקב לאליפז, אני לימדתי אותך תורה, ככה תעשה לי ? ענה לו, מה אעשה, אבי ציווני. מה עשה ? לקח את בגדי יעקב, ירה בהם חיצים ועשה צבע של דם ולקח ליעקב את בגדיו ואת כל רכושו. נשאר לו רק המקל. יעקב נשאר ללא בגדים. יעקב ירד לנהר לטבול, והקב"ה שלח גנרל אחד שהגיע לבוש מדים נכנס לנהר וטבע. עד עכשיו לא חזר. יעקב אבינו לקח את המדים שלו ולבש אותם. יעקב פחד שיגידו שהוא רצח את הגנרל הזה. יש את כל הדרגות שלו, צריך זהירות. מה עשה ? הלך ונטמן בבית שם ועבר. למה "נטמן" ? התחבא בפנים שלא יראו אותו בטעות עם המדים. עם הזמן השיג בגדים אחרים והחליף אותם. איפה זה "שם ועבר" ? לפי המסורת, זה בצפת. עד היום בכניסה לעיר צפת יש בית כנסת שבו יש מערה שבה קבור רבי נחמיה, חברו של רבי שמעון בר יוחאי. שם קבור הזקן שבחבורה, רבי דוסא בן ארקינס, שם קבורים קרוב ל 40 תנאים מאותו דור, בתוך בית המדרש של שם ועבר, שם למד יעקב אבינו 14 שנים תורה. משם הלך לחרן.

יעקב אבינו היה צריך מקל ? מה הוא זקן ? לאבן עזרא יש פתגם: בבוקר הולך על ארבע (התינוק), בצהריים הולך על שניים (הגבר) בערב הולך על שלוש (הזקן).

אומר הרב פענח רזא, היה מקובל גדול, "דע שהמקל הזה היה חלול והיה בתוכו שמן זית. והשמן שבתוכו הוא השמן שהובא לחשמונאים בחנוכה." שמן של נס. והוא השמן שהיה בזמן אלישע. שמן שלא עמד ומילא את הכלים. לשם מה יעקב היה צריך את השמן במקלו ? הוא היה בדרכים ובלילות היה רגיל ללמוד. אז מהשמיים הזמינו לו שמן. והשמן הזה לא נגמר. והיה כל הלילות יושב ועוסק בתורה.

רבי אליהו האיתמרי (למה קראו לו האיתמרי ? בן אחר בן עד אהרון הכהן) מאיזמיר, הוא חי לפני 350 שנה באיזמיר, יש לו 7 חיבורים על התורה. אחד מהם נקרא "מגלה צפונות". הוא חיבר 60 ספרים. הוא התפרסם בספרו "שבט מוסר".

כמו רבי אליעזר פאפו, כמה ספרים כתב בקבלה בהלכה ומה מכירים ? פלא יועץ. הוא כתב המון ספרים. רבי אליהו האיתמרי, היה רבו של רבי יעקב כולי, בעל המעם לועז.

רבי אליהו האיתמרי אומר על הפסוק: וַיִּשְׁכַּב, בַּמָּקוֹם הַהוּא. שאפילו מחצלת לא היתה ליעקב. יעקב אבינו הגיע למקום המקדש. זה שייך לו. ארץ ישראל שייכת לו. כשהחתן אוהב את הכלה, אפילו אם באה מבית עני והיא מציעה לו לישון על העפר הוא ישן על העפר. כך היה יעקב אבינו, "הגעתי לארץ ישראל, הגעתי לירושלים, הגעתי להר המוריה, למקום המקדש, טוב לי לשכב בעפר ולהיות שם. אז רבי אליהו האיתמרי מוסיף על זה, על האפר כולם דורכים. ישראל נמשלו לעפר. אבל יבוא יום וכולם ישכבו תחתיו. בעפר יש המון פירות. פירות העץ, פירות האדמה, כל הצבעים יש בפירות ובירקות, כל סוגי הטעמים, כל סוגי הריחות, איזה סוגי פרחים, רק לזעתר יש 5 סוגים. יש פירות קשים, יש פירות רכים, יש פירות עם קליפה, יש פירות ללא קליפה, יש פירות יפים ומהודרים. מה זה בא לרמז ? מי ששם את עצמו כעפר זוכה לתורה. "נפשי כעפר לכל תהיה". בתורה הקדושה יש הכל. יש מקרא, יש משנה, יש תלמוד, יש הלכה. פירות מתוקים נמשל למי שלומד תורה לשמה. מי שלומד תורה לשם שמיים אוהבים לשמוע אותו. מתוק. יש חכם שמפורסם, זה מראה על ריח שנודף בעולם. כולם רוצים לשמוע את דבריו. יש פירות מהודרים. אתרוג, אננס. זו תורה שהיא יפה. יש פירות מצויים. תפוחים תפוזים. זה מקביל לבר שבכל מקום שיש בו יהודים תמצא ישיבה. הקב"ה ברך את יעקב וְהָיָה זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ, וּפָרַצְתָּ יָמָּה וָקֵדְמָה וְצָפוֹנָה וָנֶגְבָּה; וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה, בְּכָל אֲשֶׁר-תֵּלֵךְ, וַהֲשִׁבֹתִיךָ, אֶל-הָאֲדָמָה הַזֹּאת: כִּי, לֹא אֶעֱזָבְךָ, עַד אֲשֶׁר אִם-עָשִׂיתִי, אֵת אֲשֶׁר-דִּבַּרְתִּי לָךְ. שבעפר יש את כל הדברים היפים האלה.

עוד אומר הזוהר, סולם גימטריא ממון, סולם גימטריא עוני גם כן. 136. קול, צום, ממון. מה רוצה לאמר ? אם אדם חושב שהוא "ארצה", אז ראשו בשמיים. אפילו

שיש לו רק לחם לאכול והוא שמח, יבוא יום והוא יהיה עשיר גדול. יעלה מעלה מעלה.

סיפור על תלמיד של רבי שמעון בר יוחאי, שהיה 3 שנים בחו"ל ועשה שם כסף. הראה להם כסף של דינרי זהב. ראה רבי שמעון שהתלמידים מתלחשים אמר להם, בואו בואו. לקח אותם לבקעה, ליד נחל עמוד, אמר רבי שמעון: "בקעה בקעה הימלאי דינרים". שניה אחת וכל הבקעה התמלאה בדינרי זהב. השתוממו התלמידים. באו לקחת אמר להם, היזהרו לכם, כל מי שנוגע שם, עולם הבא שלו הוא נוטל. אף אחד לא נגע. אנחנו רוצים תורה, לא דינרים.

הרב "צרור המור", רבי אברהם טבע, הוא היה ממגורשי ספרד, הרגו לו את אשתו וילדיו, ונדד, היה במצרים ובישראל. ביאורו על התורה קודש קודשים. הוא אומר, עם ישראל נמשלו לעפר. כולם דורכים עלינו. תראו, הוא היה בתהומות והוא אומר את זה. כולם רומסים אותנו, שוחטים בנו, טובחים אותנו, גוזלים את ממוננו. פעם זה לבן, פעם זה פרעה, פעם זה אנטיוכוס, פעם זה קיצוץ תקציב הישיבות ופעם זה גיוס תלמידי הישיבות...אבל בסוף כולם נקברים בעפר. אל תפחד.

בפסוק כתוב "כי יבא כנהר צר" (ישעיהו נ"ט/י"ט), מה הגמרא אמרה על זה ? אם ראית דור שצרות באות עליו כמו נהר. אתה לא יודע מה לעשות. אין פרנסה, אין עבודה, פיגועים, הדור יתום, גדול הדור הלך, אז תדע שהמשיח קרוב. מייד אחרי כתוב "ובא לציון גואל". אם הגענו לעפר ופרצת. מייד נפרוץ ונעלה ולא נפחד מאף אחד.

> יז וַיִּירָא, וַיֹּאמַר, מַה-נּוֹרָא, הַמָּקוֹם הַזֶּה: אֵין זֶה, כִּי אִם-בֵּית אֱלֹקִים, וְזֶה, שַׁעַר הַשָּׁמָיִם
>
> בראשית כח, יז

הגמרא אומרת, מכריז רבי ינאי ואמר, אדם אין לו בית אין לו וילה אין לו כלום. הלך ומצא איזה שדה, בנה שער. מה זה ? "כאן גרים באושר מיצי, פיצי..." דמיון. תבנה בית, אחרי זה תעשה שער. כך זה מי שלומד תורה ואין לו יראת שמיים. ה' יצילנו. זה השער לה' צדיקים יבואו בו. ראשית חכמה יראת השם. צריך קודם יראת שמיים. יראת השם היא חוכמה. כך אמר שלמה המלך. ה"ראשית חוכמה" כותב, שנהגו החכמים ללמוד מוסר כדי לחזק את יראת השמיים שלהם ורק אח"כ היו מתחילים ללמוד תורה.

◆ **למה "וירא" ?**

הוא לא ידע שזה מקום המקדש. לקח 12 אבנים כנגד 12 ילדים. רצה לדעת האם יתקיימו לו הילדים או לא ? האם כולם יהיו גוף אחד או שחס ושלום לא יצליח. שם את 12 האבנים והן עשו ביניהן שלום. בבוקר "ויקח את האבן אשר שם מראשותיו". אז למה הוא בכה על יוסף ? חשש שמא עשה אחרי כן עוון. וגם בפרשה הבאה אנו רואים "ויבא אליעזר מאלוחי ציבא לו". הלא הקב"ה הבטיח לו: וְשָׁמַרְתִּיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ, וְהֵשֵׁבְתִּיךָ אֶל-הָאֲדָמָה הַזֹּאת: כִּי, לֹא אֶעֱזָבְךָ, עַד אֲשֶׁר אִם-עָשִׂיתִי, אֵת אֲשֶׁר-דִּבַּרְתִּי לָךְ, אבל הוא חשש שמא הוא עשה עוון ואז הוא הפסיד את מה שהקב"ה הבטיח לו. תראו כמה היו קדושים.

כשיעקב ראה את הסולם ומלאכים עולים ויורדים הבין שהוא נמצא במקום המקדש ואז אמר "אוי לי שנרדמתי בבית הכנסת". על זה הוא בכה. כך אומר הגאון חיד"א.

> וְהִנֵּה רָחֵל בִּתּוֹ, בָּאָה עִם-הַצֹּאן.
>
> בראשית כט, ו

רחל זו השכינה הקדושה.

הצאן

שהיתה צנועה. בת שבע היתה. לא הולכת לפני הצאן. הולכת בתוך הצאן שאף אחד לא יסתכל עליה.

> וְרָחֵל, הָיְתָה, יְפַת-תֹּאַר, וִיפַת מַרְאֶה.
>
> בראשית כט, יז

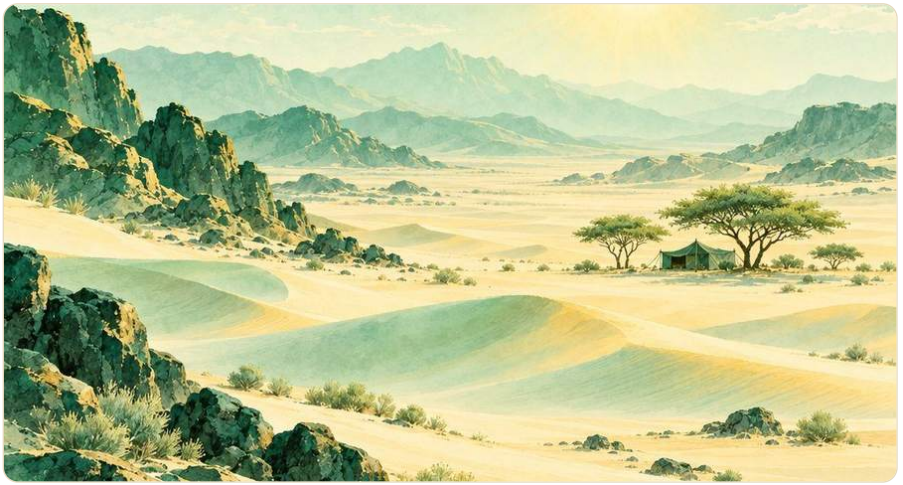
ממתי הכתוב משבח יופי. אומרים "שקר החן והבל היופי. אישה יראת ה' היא תתהלל." חן ויופי לבד לא שווה. אבל עם זה חן ויופי ואישה יראת השם היא

תתהלל. רחל היתה יפה גם במעשים וגם במראיה. הוא ידע שהיא צריכה להיות אשתו והיא בבחינת השכינה הקדושה.

> וַיֹּאמֶר, הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל–לֹא-עֵת, הֵאָסֵף הַמִּקְנֶה; הַשְׁקוּ הַצֹּאן, וּלְכוּ רְעוּ.
>
> בראשית כט, ז

א' עם ט' 10. ב' עם ח' 10. גימל עם ז' 10. ד' עם ו' 10. נשארה האות ה' בלי בן זוג. י' וצ' 100. כ' ופ' 100. ל' וע' 100. מ' וס' 100. נשארה הנ' בלי בן זוג. ה' ונ'=הן. הן עם לבדד ישכון. יעקב אבינו אומר להם, בגלל שאנו בגלות אנו בודדים. במקום לאהוב איש את רעהו כל אחד דואג לעצמו. צריך לחשוב איך להיטיב עם אחרים. פעם היה רוגלך. היום ביסלי, כיף לי. בגלל שאנו בודדים (הן) הגלות ארוכה (עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל). מה צריך לעשות ? הַשְׁקוּ הַצֹּאן. למדו תורה. לפתוח עוד שיעורי תורה. לְכוּ רְעוּ . זו יראת שמיים. להרבות מוסר להרבות דרך ארץ בישראל.

> הַגִּידָה לִּי, מַה-מַּשְׂכֻּרְתֶּךָ.
>
> בראשית כט, טו

אליעזר הביא איתו 10 גמלים וכל טוב אדוניו בידו, צמידים, תכשיטים. זה לא הביא כלום. אליפז לקח לו הכל. אז לבן חשב שיש לו בפה מרגליות. נישק אותו וכך בדק בפיו.

> וַיֹּאמֶר לוֹ לָבָן, אַךְ עַצְמִי וּבְשָׂרִי אָתָּה;
>
> בראשית כט, יד

אחרי שבדק אמר לו אתה רק עור ועצמות. הגאון מוילנא אומר, ידוע שהבשר, העור, דם, האיברים הפנימיים והשחור שבעין, זה בא מהאמא. הגמרא כך אומרת. האבא נותן העצמות, לובן שבעיניים, מוח שבעצמות, ציפורניים.

למה קראו לו לבן ?

שאין רמאי שדומה לו. תראו איזו לשון חלקלקה יש ללבן, אנחנו קרובים משני צדדים. "עצמי ובשרי". "עצמי" מצד האבא. אברהם אבינו ונחור אחים. לבן הוא הנכד של נחור. אז זה מצד העצמות. ו"בשרי", מצד האמא, אחותי רבקה הולידה אותך. אז אני קרוב גם מצד האמא. אז גם מהבשר.

> וַיֹּאמֶר לָבָן, לְיַעֲקֹב, הֲכִי-אָחִי אַתָּה, וַעֲבַדְתַּנִי חִנָּם; הַגִּידָה לִּי, מַה-מַּשְׂכֻּרְתֶּךָ.
>
> בראשית כט, טו

מה זה הכי-אחי ?

המדרש אומר, תחילה "אורח", בסוף "טורח" ואחר כך "בכל מר צורח". כך היה לבן. מכניס אותו כאורח, אחרי זה בוא תתחיל לעבוד אחרי זה "ועבדתני חינם".

> וַיִּהְיוּ בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים, בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ.
>
> בראשית כט, כ

אומר רבי עקיבא במדרש כשאדם אוהב משהו ומחכה לו, כל דקה הוא מרגיש אותה כשנה. אבל אצל יעקב אבינו היה הפוך. מרב שהיה שמח אז הכל נחשב לו כימים אחדים. וגם לזכות ברחל הצדקת הזאת אני צריך לעבוד 70 שנה. מה זה 7 שנים זה כלום. לכן הסכים.

> וַיֶּאֱסֹף לָבָן אֶת-כָּל-אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם, וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה.
>
> בראשית כט, כב

מה זה ויאסוף ?

הגמרא אומרת, שבדר"כ עושים שמחה אוספים את המוזמנים ונותנים להם אוכל. לבן לא עשה כלום. שולחנות ריקים. שואלים אותו איפה הפסטוקים ? אמר להם אין כסף ואסף מהם כסף כדי ללכת לקנות. יונתן בן עוזיאל שואל, איך הוא שכנע אותם ? למה הם הסכימו ? הוא אמר להם, אנחנו כל הזמן סבלנו מחוסר מים. מיום

שהגיע יעקב המים עלו לקראתו ואנחנו לא צריכים אפילו גשם. יש לנו מים בשפע. אם הוא יקח את רחל אז תחזור בעיית המים. לכן אני ארמה אותו אתן לו את לאה והוא יצטרך לעבוד עוד שבע שנים. אז הם הסכימו. בלילה היו שרים לו לי לי לי. ליה ליה לאה לאה. יעקב לא הבין. "ויהי בבוקר והנה היא לאה."

רבי רפאל אוחנה מביא את המעשה הזה, כשבנו את קבר רבי מאיר, שלא תקום פעמיים צרה, יהי רצון. היתה רעידת אדמה לפני 150 שנה ונחרבה העיר. בכנרת היה צונמי. קבר רבי מאיר נהרס. יום אחד היה רועה אחד ערבי. פתאום הוא רואה מבין הסלעים יוצא זקן אחד הדור פנים. לבוש חלוק יפה וצועק עליו מה אתה עושה פה. הרועה הערבי אמר לו אני רועה את הצאן שלי. אמר הזקן, זה המקום שלי מה אתה נכנס לפה. אני קוראים לי מאיר התנא ואני פה קבור. אתה רואה את הקבר ? אתה רואה את העמוד הזה ? הוא נשאר מהקבר והנה העמוד השני. לך לחכם של היהודים ותגיד לו שאני פה. זה יצא מבוהל, חיוור כמו סיד והלך לעיר. קרא לחכמים שם. באו לראות ואמרו נכון פה היה קבר רבי מאיר מייד בנו את המקום. המעשה היה בטו בשבט. סיימו את הבניין בי"ד אייר. מאז עשו את זה יום ההילולה של רבי מאיר וזה לא יום הפטירה שלו. זה יום שחנכו את הבית של קבר רבי מאיר. יום אחד העמידו את העמוד 50 איש. באו להתפלל מנחה והאדמה התחילה לרעוד והעמוד השני התחיל להתגלגל ועומד לבד על העמוד הראשון. בספר "צעקת בני ישראל", שם מובא גם המעשה הזה, ובו מסופר ש 40 רבני טבריה חתומים על המעשה הזה. גאוני עולם. ספקו כף אל כף ושמחו שמחה גדולה. יצאו מהקבר נהיה לילה. אומר היהודי לערבי בוא נלך לעיר. אבל לילה איך נעשה ? חצי הדרך אתה תרים אותי ואני אשיר וחצי הדרך אני ארים אותך ואתה תשיר. אמר לו הערבי בסדר. אז היהודי אומר לערבי תתחיל אתה. הערבי שר יליל יליל. אחרי כן היהודי שר לילי לי לי אואואוא. והערבי שומע. והנה הוא רואה את חומות טבריה. כך היה אצל יעקב, והנה בבוקר והנה היא לאה.

מאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה

- **מה זה הכבוד הזה ?**

הכסף. הממון.

מדוע הכבוד זה כסף ? הלא כבוד זה תורה. הכבוד פה כתוב חסר ו'. כבוד שזה תורה זה כבוד עם ויו.

וַיְגַנֵּב יַעֲקֹב, אֶת-לֵב לָבָן הָאֲרַמִּי–עַל-בְּלִי הַגִּיד לוֹ, כִּי בֹרֵחַ הוּא. כא וַיִּבְרַח הוּא וְכָל-אֲשֶׁר-לוֹ, וַיָּקָם וַיַּעֲבֹר אֶת-הַנָּהָר; וַיָּשֶׂם אֶת-פָּנָיו, הַר הַגִּלְעָד.

בראשית לא, כ–כא

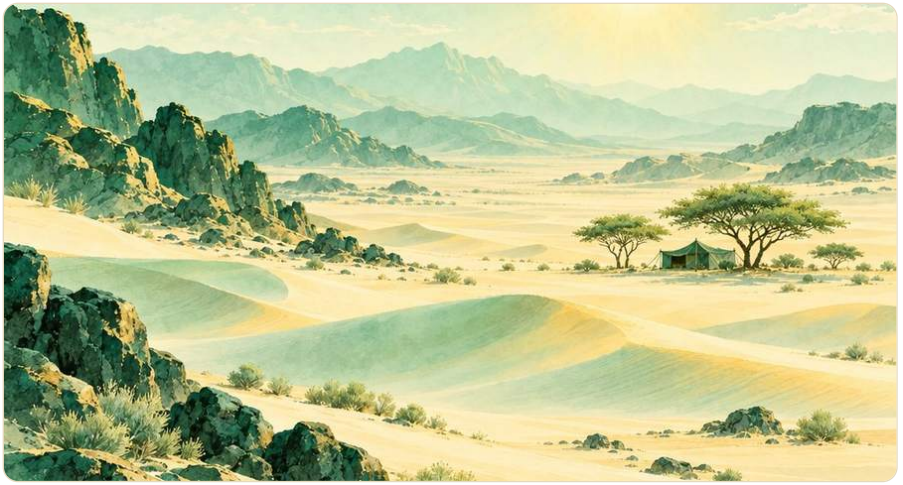
- **בוודאי שיעקב לא יגיד ללבן שהוא בורח, מה העניין לציין זאת ?**

יעקב חיכה שיוסף יהיה בן 6 ואז הוא ברח. יוסף היה בגיל 8 כשנפטרה רחל. רבי משה אלשייך אומר, שיעקב אבינו היה פיקח. כל יום הוא אמר ללבן "שמע אני בורח". ולא בורח. חודשיים כך. ואז כשהוא ברח באמת גם אמר לו שהוא יברח ולבן הגיב זה לא יברח. זה המשמעות של **עַל-בְּלִי הַגִּיד לוֹ** . כאן קיים יעקב את הפסוק: **עִם-חָסִיד תִּתְחַסָּד; עִם-גִּבֹּר תָּמִים, תִּתַּמָּם. כז עִם-נָבָר תִּתְבָּרָר; וְעִם-עִקֵּשׁ, תִּתְפַּתָּל.** תהילים י"ח.

וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל-לָבָן הָאֲרַמִּי, בַּחֲלֹם הַלָּיְלָה; וַיֹּאמֶר לוֹ, הִשָּׁמֶר לְךָ

פֶּן-תְּדַבֵּר עִם-יַעֲקֹב–מִטּוֹב עַד-רָע.

בראשית לא, כד

כשרבקה הלכה עם אליעזר ברכו אותה וַיְבָרְכוּ אֶת-רִבְקָה, וַיֹּאמְרוּ לָהּ–אֲחֹתֵנוּ, אַתְּ הֲיִי לְאַלְפֵי רְבָבָה;

בגלל זה רבקה היתה עשר שנים עקרה. שלא יאמרו מברכתו של אותו רשע ילדה רבקה. הקב"ה הזהיר את לבן שלא יברך את יעקב גם. ברכתו של רשע עושה הפוך.

עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת-אֱלֹקֶיךָ, לֹא יִחְיֶה–נֶּגֶד אַחֵינוּ הַכֶּר-לְךָ מָה עִמָּדִי,

וְקַח-לָךְ; וְלֹא-יָדַע יַעֲקֹב, כִּי רָחֵל גְּנָבָתַם.

בראשית לא, לב

האמת יעקב אבינו לא התכוון לקלל. הוא התכוון לא יחיה האלוהים שלך. האלוהים שלו הוא לא חי בכלל. מה זה תרפים ? זה בכור בן בכור שחתכו לו את הראש ושמו

לו תחת ללשון טס של זהב שכתוב עליו שם של כישוף והוא היה מגלה להם. לבן היה עובד אותו. כמו אלוה שלו. אפילו אם תמצא הוא לא יכול לדבר. אסור ליצר כמוהו.

רבי יוסף יהונתן שאולזון מה אומר ? שים כה נגד אחי ואחיך. מה זה שים כה ? לבן הוא גנב. יעקב אבינו פחד שלבן גנב לו איזה משהו. הוא הרי נכנס לאוהלים וחיפש. אמר לו תוציא את כל החפצים פה שנראה. לבדוק שלא לקח.

וְיַעֲקֹב, הָלַךְ לְדַרְכּוֹ; וַיִּפְגְּעוּ-בוֹ, מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים.

בראשית לב, ב

אחרי שנפרד מלבן המלאכים יכולים לבוא אליו. כל עוד הוא עם לבן המלאכים לא יכולים לבוא. הזוהר אמר פירוש נפלא מאד. תראה את ההבדל בין תחילת הפרשה לסוף הפרשה. אמנם ידוע שיש מלאכים של ארץ ישראל ויש מלאכים של חוץ לארץ. כשיהודי הולך פה בארץ מלווים אותו שני מלאכים קדושים אבל שעובר את הגבול שולחים לו שני מלאכים, לא עליכם, לפעמים זה טורקים, שוודים, ה' יצילנו.

בהתחלה ראה מלאכים עולים ויורדים עכשיו "ויפגעו בו". בתחילת הפרשה הוא היה רווק. רווק יכול לראות מלאך רק בחלום. מלאכים עולים ויורדים בחלום. אבל עכשיו שהוא נשוי עם אישה וילדים אז "ויפגעו בו מלאכי אלוקים". רואה אותם עין בעין.

✦ ✦ ✦

בקרוב נראה עין בעין את הקב"ה. ונזכה לגאולה השלמה שתבוא בנחת ולא בצער. וה' ישמור אתכם תמיד.

▶ לצפייה במקור השיעור ביוטיוב

לעילוי נשמת אהובינו
אפרים שמעון אריאל
בן עוזיהו מרדכי וסיגל
שיחיו חיים ארוכים וטובים.

רשימות

רשימות

הסודות להצלחה שלך

לתת, לאהוב, לצמוח

www.yoursuccesstoolbox.com

סרקו לאתר

לכל החוברות באתר